

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/95

KARAR NO : 1984/332

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesinde öngörülen bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Hüseyin Akkaya ve 38 arkadaşı

O L A Y : 1- Gaziantep ilinde 1 Mayıs 1978 günü yapılan mitingde konuşmacı olan sanıklar Hüseyin Akkaya, Hasan Tatar, Hüsnü Peköz, M. Zekai Çingallıoğlu konuşmalarında bölücülük ve komünizm propagandası yaptıkları, sanıklar Bektaş Pektaş, Ali Bali, Ökkeş Güçdemir, Mulla Ali Okur, Cuma Dat, Haydar İlhan'ın haklı suç işlemeye teşvik ve tahrik ettikleri, diğer sanıkların 171 sayılı Kanuna aykırı olarak pankart döviz ve resim taşıdıkları iddia olunarak Hüseyin Akkaya, Hasan Tatar, Hüsnü Peköz, M. Zekai Çingallıoğlu'nun TCK.nun 142/1-3. sanıklar Bektaş Pektaş, Ali Bali, Ökkeş Güçdemir, Mulla Ali Okur, Cuma Dat, Haydar İlhan'ın TCK.nun 312/2-3., 312. ve 171 sayılı Kanununun 16., 21. ve 8. ve 18. geri kalan sanıkların 1630 sayılı Yasanın 4., 35., 64/1. maddelerine göre cezalandırılmaları ve derneklerin kapatılması istemiyle Gaziantep C. Savcılığınca 4.7.1978 günlü ve esas 1978/2067 sayılı iddianamesi ile haklarında kamu davası açılmıştır.

2-Sanıklar Benli Kaşısarı ile Yıldız Aydın'ın da aynı olay sırasında mensup oldukları (Yukarıbayır Halkla Yardımlaşma) derneğinin amacı dışına çıkarak mitingde katıldıkları iddia olunarak 1630 sayılı Yasanın 4., 35. ve 64/1. maddeleri gereğince cezalandırılmaları ve esas iddianamede kapatılması talep edilen derneklerin (GATİD-DER) Gaziantep Terzi, Kolacı, Yapıca ve Gömlekçi Derneği, (TÜS-DER) Tüm Sağlık Personeli Derneği, (GYGD) Gaziantep Yurt Sever Gençlik Derneği ve (İGD) İlerici Gençlik Derneği ve kadın haklarını koruma derneği olduğu iddia olunarak aynı yer C.Savcılığınca 17.7.1978 günlü, esas 1978/2067 sayılı ek iddianame ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Gaziantep Ağır Ceza Mahkemesi; 19.1.1979 gününde, esas 1978/170, karar 1979/2 sayı ile; sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan bulunduğu görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numanlı Askerî Mahkemesi; 14.10.1980 gününde, 1980/137-700 sayı ile; atılı suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiğinden Gaziantep Ağır Ceza Mahkemesinin görevli olduğu görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Dava dosyasını alan Gaziantep Ağır Ceza Mahkemesi; 1981/117 esasına kaydını yaparak bir süre davaya baktıktan sonra 20.4.1984 gününde, görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 141. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş olmakla, dava dosyası C.Başsavcılığının 2.5.1984 günlü, 1560 sayılı yazısı ile Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüsun'un Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Ergun Argon ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 4.6.1984 günlü, toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüldüğü düşünülür:

Sanıklara atılı suçların bir bölümü MGK.nın 7 sayılı Kararının 4. maddesi kapsamında olmakla sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkindir.

Atılı suçların Gaziantep ilinde 26.12.1978 de ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 1.5.1978 günü işlenmesine karşın dosyada 235 sırada bulunan belgelere göre sanıklardan Metin Kaya (İGD) İlerici Gençlik Derneği'nin başkanı ve sanıklar Halil Gelgeç bu derneğin yönetim kurulu üyesi bulunduğu sanıklar Abdo Aslan, Ahmet Acavut ve Sultan Nergiz ise (TUS-DER) Tüm Sağlık Personeli Derneği üyesi oldukları anlaşılmaktadır. İç İşleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nden getirtilen yazılara göre yasal bir dernek olan İGD'nin yasa dışı (TKP) Türkiye Komünist Partisi ile ve (TUS-DER) Tüm Sağlık Personel Derneğinin yasa dışı Devrimci-Yol ve (THKP-C) Türkiye Halkın Kurtuluşu Partisi-C ile ilişki içinde bulunduğu belirtilmesine ve yasa dışı bu örgütler hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde açılmış davalar bulunması karşısında, sanıklara atılı suçların bu davalarla örgütsel ve organik bağlantı içinde işlenmiş olduğunun kabulü icap edeceği cihetle 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesindeki bağlantı koşulu gerçekleşmiş olmakla ve diğer sanıklar yönünden CMUK.nun 3. ve 353 sayılı Yasa'nın 18. maddeleri nazara alınarak davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

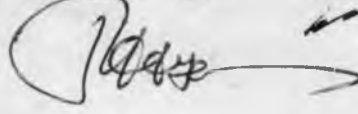
Bu nedenle Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin 14.10.1980 günlü, 1980/137-700 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 4.6.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Üye
Y. İsmet Ayer

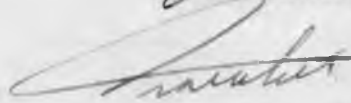
Üye
Ali Suat Erkoç

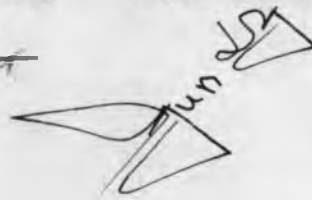
Üye
Mustafa Aksoy

Üye
Necati Karakış

Üye
Ergun Argon

Üye
Muammer Aksüt

